KANSALLINEN KOULUTUKSEN ARVIOINTIKESKUS
NATIONELLA CENTRET FÖR UTBILDNINGSUTVÄRDERING
FINNISH EDUCATION EVALUATION CENTRE

HUMANISTISEN AMMATTIKORKEAKOULUN AUDITOINTI

Författare **Heidi Rontu, Sinikka Valtonen, Esa Viklund, Leevi Viljanen, Kirsi Mustonen & Niina Nurkka. Humanistisen ammattikorkeakoulun itsearviointi (toim.) Johanna Henriksson, Päivi Marjanen, Karel McLeod Smith, Jukka Määttä, Timo Parkkola & Titta Pohjanmäki**
Publikationsår **2024**, NCU:s publikation **22:2024**
Språk **Finska**
ISBN **978-952-206-883-5**

2.2 Vaikuttava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä taiteellinen toiminta

- Högskolans självvärdering

Eettinen, avoin ja vastuullinen TKI-toiminta

Humakissa harjoitettava avoin TKI-toiminta varmistaa, että tiedon ja osaamisen jakaminen on tehokasta ja laajalti saatavilla. ”Avoin TKI-toiminta Humakissa” -opas ohjaa henkilöstöä avoimuuden edistämisessä. Humak on sitoutunut avoimen tieteen ja tutkimuksen edistämiseen noudattamalla toiminnassaan avoimen tieteen ja tutkimuksen julistuksen 2020–2025 linjauksia ja suosituksia (esim. TENK-ohjeistukset, HTK ja Ihmiseen kohdistuvan tutkimuksen eettiset periaatteet). Humakin TKI-toiminnan avoimuuden periaatteet on hyväksytty Humakin johtoryhmässä.

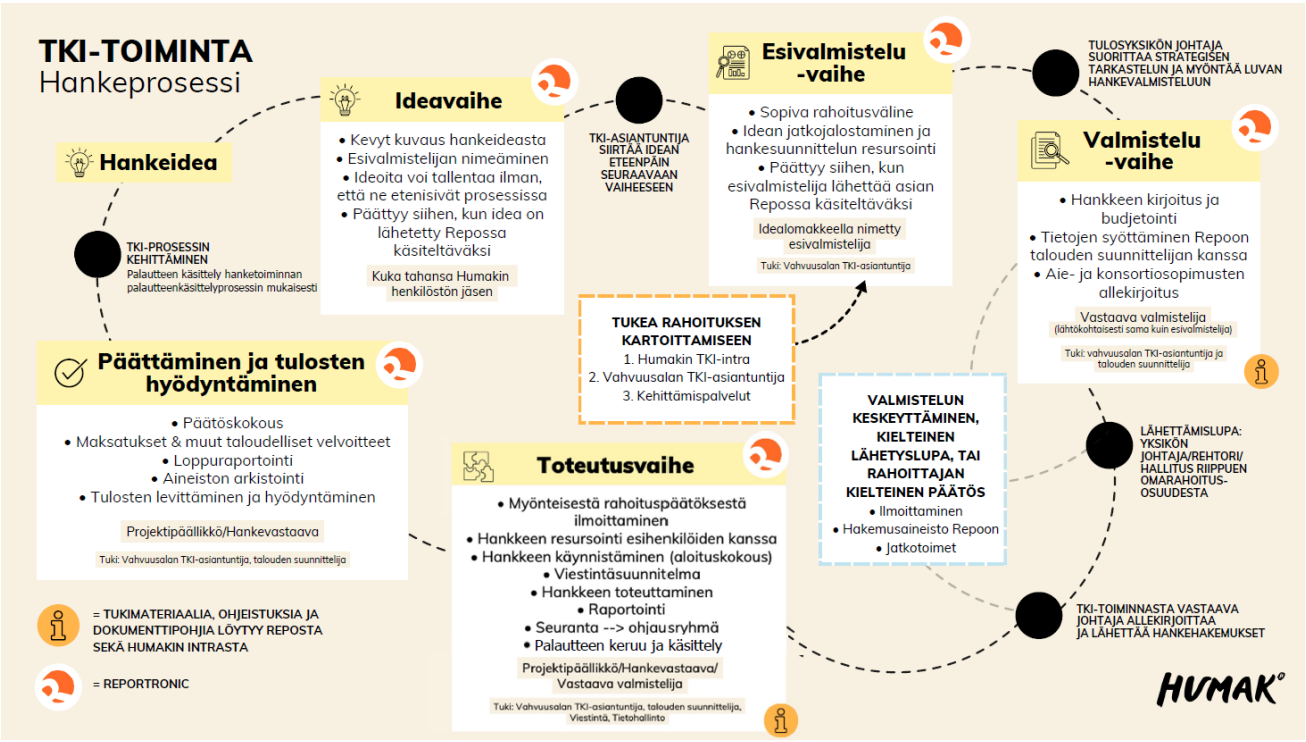
Humakiin on laadittu kestävän kehityksen ohjelma vuonna 2023, ja sen pohjalta on tehty tiekartta kestävän ja vastuullisen TKI-toiminnan toteuttamiseksi. Humak on sitoutunut sopimukseen tutkimuksen, tutkijoiden ja tutkimusorganisaatioiden arvioinnin uudistamisesta (CoARA). Humakissa toimii eettinen toimikunta, jonka vastuulla on mm. kehittää ja uudistaa eettisiä periaatteita ja ohjeistuksia opiskelun, opetuksen ja TKI-toiminnan osalta. Esim. eettiset ohjeet päivitettiin vuonna 2023 toimikunnan toimesta. Avoimelle TKI-toiminnalle on järjestetty tukipalvelut.

Tutkimusetiikka on olennainen osa AMK- ja YAMK-opintojen menetelmäopetusta ja opinnäytetyöopastusta. Humakissa noudatetaan ARENE ry:n hyväksymiä ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettisiä suosituksia ja ”Opinnäytetyön eettiset suositukset – muistilistat opiskelijalle ja ohjaajalle” -dokumenttia. Myös opinnäytetöiden plagioinnin tarkastuksesta huolehditaan. Humak on pääkaupunkiseudun ihmistieteiden eettisen toimikunnan jäsenorganisaatio omaten selkeän tutkimuslupakäytännön ammattikorkeakoulun omien tai sen henkilöstöön liittyvien ehtojen osalta.

Avoimen TKI-toiminnan tavoitteiden mukaisesti pyritään käyttämään mahdollisimman paljon avoimia julkaisukanavia. Vuonna 2022 Humakin julkaisuista 92 % oli avoimesti saatavilla.

Vaikuttava TKI-toiminta Humakissa

Vaikuttavuustavoitteita ammattikorkeakoulun TKI-toiminnalle määrittävät ensisijaisesti strategia ja sen pohjalta laaditut ohjaavat dokumentit (esim. Humakin TKI-strategia ja kestävän kehityksen ohjelma). Vaikuttavuuden puitteita luovat myös ammattikorkeakoululaki ja OKM:n kanssa solmittu sopimus. Strategiset dokumentit on laadittu ammattikorkeakoulun yhteiskunnallisen tehtävän ja arvopohjan kautta. Kaikki hanketoiminta arvioidaan strategisten tavoitteiden pohjalta jo ennen suunnitteluluvan myöntämistä. Hankeprosessilla taataan, että vaikuttavuus huomioidaan jo resursseja suunnattaessa (ks. kuvio 7).

Kuvio 7. Humakin hankeprosessi.

TKI-toiminnan ammattikorkeakoulutasoinen kehittämistyö ja sen koordinointi on keskitetty

kehittämispalveluihin. TKI-kehittämisryhmä tukee tulosyksiköitä TKI-toiminnan strategisessa kehittämisessä, tavoitteiden saavuttamisessa ja laadun kehittämisessä. Koko ammattikorkeakoulua koskevat TKI-linjaukset päätetään Koulutus- ja TKI-ryhmässä (KTR), josta ne jalkautetaan tulosyksiköihin. TKI-toimintaa kehitetään jatkuvasti esimerkiksi henkilöstölle suunnatuilla koulutuksilla ja yhteisellä materiaalituotannolla (esim. asiakirjat, laskentamallit, sopimukset).

TKI-toiminnan vaikuttavuutta seurataan ja mitataan kolmella tasolla. Hankesalkun osalta seurataan hankkeiden määrää, taloudellista etenemistä, toiminnallista etenemistä ja hakemusten läpimenoprosentteja. Määrälliset mittarit ilmaisevat kykyä vastata rahoitusohjelmien vaikuttavuustavoitteisiin. Hanketoiminnan etenemistä seurataan KTR-ryhmässä sekä operatiivisella tasolla hankkeiden ohjausryhmissä. Strategisella tasolla TKI-toiminnan vaikuttavuutta seurataan Humakin hallituksessa. Talous- ja toimintasuunnitelma (TTS) ohjaa vuosittaista toimintaa. Kokonaisuutta seurataan kaksi kertaa vuodessa tehtävän TKI-toiminnan strategisen katsauksen avulla, joka sisältää seurannan ja kehittämisehdotukset. Lisäksi resursseja suunnataan vaikuttavuutta parantavaan ennakointityöhön sekä hanketasolla että erilaisten ennakointifoorumien mm. hallituksen tulevaisuusseminaarit kaksi kertaa vuodessa. Esimerkkejä hanketoimintaa sekä toimialoja ennakoivasta tutkimuksesta ovat:

- Viittomakielibarometri 2020
- Tulkkausalan tulevaisuudennäkymät
- Tekstitysbarometri 2021
- Yhteisöpedagogien työmarkkinat, muuttuvat toimintaympäristöt ja tulevaisuuden osaamistarpeet
- Joustavasti ja kokeillen – Selvitys nuorisotyötä tekevien järjestöjen digitalisaatiosta
- ”Parempi vaihtoehto kuin 80-luvun Suomi”? Nuorisotyön tekijät, paikat ja ympäristöt vuonna 2030
- Kulttuurituottajien työmarkkinat, muuttuvat toimintaympäristöt ja tulevaisuuden osaamistarpeet
- Innotutka
- European Cultural and Creative Industries Policy Platform (EKIP)

Viestinnällä on keskeinen rooli kaikessa TKI-työssä. Tuloksista viestitään esimerkiksi julkaisujen kautta, joiden osalta Humak on ollut jo vuosia kokoonsa nähden ammattikorkeakoulukentän aktiivisimpien julkaisijoiden joukossa. Humakin intranet-sivustolta löytyy kattava ohjeistus hankkeiden viestintään. Hankeviestintä on monipuolista, kattaen sekä sisäisen viestinnän hankkeessa työskentelevien ja sidosryhmien välillä että ulkoisen viestinnän, jonka avulla hankkeen tavoitteet, tulokset ja tapahtumat tuodaan yhteiskunnan tietoisuuteen.

Vahvuudet	**Kehittämiskohteet**
TKI-toiminnan johtaminen strategisten vaikuttavuustavoitteiden kautta (IOOI-malli)	TKI-toiminnan vaikuttavuusmittariston edelleen kehittäminen erityisesti laadullisten mittareiden osalta

TKI-toiminnan vaikuttavuudesta viestiminen ja viestinnän yhdistäminen ammattikorkeakoulun kokonaisviestintään (esim. Väläyksiä Humakista, Humakin tarinallinen vuosikertomus)

Toimialoja ennakoiva TKI-työ, jolla rakennetaan pitkän linjan vaikuttavuutta ja tuetaan päätöksentekoa

Osaamiskärkien kytkeminen ekosysteemeihin ja laajempiin ilmiökokonaisuuksiin

TKI-kumppanuuksien systemaattinen rakentaminen

2.2 Vaikuttava tutkimus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta sekä taiteellinen toiminta

- Auditeringsgruppens bedömning

Humakin vahva arvopohja ohjaa strategiaa ja siitä johdettujen TKI-toiminnan tavoitteiden asettamista

Humakin yhteiskunnallinen tehtävä ja vahva arvopohja ovat ohjanneet strategiaa ja siitä johdettujen TKI-toiminnan tavoitteiden ja vaikuttavuustavoitteiden asettamista. Arvopohjan kytkeminen tavoitteisiin on luontevaa ja tunnusomaista Humakille. Auditointihaastatteluissa vahvistui, että arvopohja tunnistetaan ja jaetaan koko korkeakouluyhteisössä sekä Humakin sidosryhmissä.

Auditointiryhmä sai auditointiaineiston ja haastattelujen perusteella vahvaa näyttöä siitä, että Humakin TKI-toiminnan hankeprosessi on selkeästi kuvattu ja käytännön toiminnassa noudatetaan kattavasti sovittuja menettelytapoja. Prosessiin sisältyvissä idea-, esivalmistelu- ja valmisteluvaiheissa arvioidaan hankkeen osuvuutta Humakin strategiaan ja määritellään valmistelun vastuutahot prosessin etenemisen varmistamiseksi. Haastattelujen perusteella Humak mahdollistaa opettajien osallistumisen TKI-toimintaan joustavasti, mikä myös tukee ja vahvistaa heidän haluaan ideoida uusia hankkeita. Auditointiryhmä sai haastatteluissa näyttöä siitä, että opettajat hyödyntävät hankkeiden tuloksia opetuksessaan tuomalla hankkeiden tuottamaa tietoa opetukseen. Opettajat tuottavat vuosittain merkittävän määrän julkaisuja, mikä edistää tiedon leviämistä myös laajemmalle yhteiskuntaan ja tukee siten Humakin toiminnan vaikuttavuutta.

TKI-toiminnan vaikuttavuudelle asetetut tavoitteet linkittyvät strategiaan ja niistä johdettuihin dokumentteihin. Humakin strategian ydin on osaamisen vahvistaminen kolmella eri osa-alueella, joita ovat TKI-toiminnan vaikuttavuuden vahvistamiseen liittyvä osaaminen, vahvuusaloihin ja osaamiskärkiin liittyvä yhteisöllinen osaaminen sekä henkilöstön yksilötasoinen osaaminen. Humakilla on selkeästi kuvatut mittarit ja menettelyt TKI-toiminnan vaikuttavuuden määrällisten tavoitteiden seurantaan ja arviointiin. Kehittämiskohteeksi Humak on tunnistanut laadullisten

mittarien kehittämisen TKI-toiminnan vaikuttavuuden arviointiin. Auditointiryhmä kannustaa Humakia kehittämään tavoitteiden saavuttamisen seurantaa tukevaa mittaristoa erityisesti laadullisten mittareiden osalta.

Humakin tuottama tutkimus- ja ennakointitieto on hyödynnettävissä niin korkeakoulun oman TKI-toiminnan kehittämisessä kuin laajemmin osana yhteiskunnallista vaikuttavuutta. Humakin tavoitteena on tuottaa uutta tietoa ja innovaatioita, jotka parantavat yhteiskunnan toimintaa. Humakin viestinnällä on keskeinen rooli uuden tiedon levittämisessä niin ammattikorkeakoulun sisällä, sidosryhmille kuin laajemmin yhteiskuntaan. Auditointihaastattelujen perusteella henkilöstö tunnistaa hyvin viestinnän roolin ja merkityksen.

Humakilla kattavat ohjeet hyvän tieteellisen käytännön varmistamiseksi

Itsearviointiraportin mukaan Humak on sitoutunut sopimukseen tutkimuksen, tutkijoiden ja tutkimusorganisaatioiden arvioinnin uudistamisesta (CoARA). Humakissa toimii eettinen toimikunta, jonka vastuulla on kehittää ja uudistaa opiskelun, opetuksen ja TKI-toiminnan eettisiä periaatteita ja ohjeistuksia. Avoimelle TKI-toiminnalle on järjestetty tukipalvelut, ja tutkimusetiikka on kiinteä osa AMK- ja YAMK-opintojen menetelmäopetusta ja opinnäytetyöohjausta. Humak noudattaa ARENE ry:n hyväksymiä ammattikorkeakoulujen opinnäytetöiden eettisiä suosituksia. Opinnäytetöiden plagioinnin tarkastuksesta huolehditaan kattavasti ja tähän liittyvät menettelyt on kuvattu selkeästi. Myös Humakin noudattama tutkimuslupakäytäntö ja tähän liittyvä prosessi on kuvattu tarkoituksenmukaisesti.

Humak on sitoutunut avoimen tieteen ja tutkimuksen edistämiseen. Auditointiaineiston ja -haastattelujen perusteella avoimen tieteen ja tutkimuksen periaatteet ovat kattavasti henkilöstön tiedossa ja niihin on sitouduttu.

Auditointihaastatteluissa auditointiryhmä sai vahvistusta siitä, että Humakilla on kattavat ohjeet hyvän tieteellisen käytännön varmistamiseksi. Sen sijaan eettisen toimikunnan sekä korkeakoulun johdon roolit ja vastuut hyvän tieteellisen käytännön toteutumisen varmistamiseksi olivat haastattelujen perusteella henkilöstön jäsenille epäselvät. Auditointiryhmä suosittelee Humakia määrittelemään ja kuvaamaan hyvän tieteellisen käytännön toteutumisen varmistamiseen liittyvät vastuut nykyistä selkeämmin.